

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Державні та муніципальні фінанси»

на тему:

«ПОДАТКИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ВИРОБНИЦТВО»

Виконавець:

студентка 6 курсу 1 групи ЦЗВФН
Калюжна Катерина Сергіївна

(підпис)

Науковий керівник:

к. е. н., доцент
Дубовик Ольга Юхимівна

(підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Оподаткування є одним з головних важелів уряду в управлінні економікою. З одного боку, податки виступають основним джерелом державних доходів, з іншого, фіскальна політика впливає на поведінку індивідуальних агентів і підприємств, причому вплив часто має не лінійну, а більш складну специфікацію. У зв'язку з цим актуальним є питання про агрегований вплив податкового режиму на стан економіки, мірою якого є темп економічного зростання.

Заходи податкової політики впливають через безліч каналів, завдяки чому охоплення питань, досліджуваних у даному напрямку, дуже велике. Інтерес до змін у податковій системі пов'язаний з потребою в експертній підтримці, яку відчують особи, відповідальні за економічну політику, при необхідності проведення реформ. Необхідність може бути обумовлена нестачею коштів для реалізації політичних програм або, навпаки, прагненням підвищити добробут громадян і прискорити розвиток економіки шляхом скорочення податкового тягаря. Довгострокові ефекти пом'якшення податкового навантаження залежать від принципу фінансування реформи: симетричного скорочення витрат державного управління або повернення до високих податкових ставок у майбутніх періодах

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена тим, що в Україні проводиться робота щодо створення стабільного податкового законодавства, оскільки оподаткування виробництва – одна з болючих і ключових тем сьогодення напрямку оподаткування. Від правильного і продуманого оподаткування залежить не тільки успішний економічний розвиток окремого підприємства, але й держави в цілому. Але, неоднозначне тлумачення положень деяких нормативних документів та прийняття Податкового кодексу України, призводить до зловживань з боку платників податків та здійснення ними помилок, результатом того є недоплата податків у бюджет.

Проте, незважаючи на досить вагомні наукові розробки та дослідження, тема впливу податків на ефективність господарювання підприємства не втратила своєї актуальності, оскільки наявні невирішені проблеми у механізмі їх функціонування, що зумовлює необхідність подальшого вивчення їх сутності, аналізу причин наявних недоліків і визначення шляхів вдосконалення чинної системи оподаткування.

Мета дослідження полягає в узагальненні теоретичних аспектів та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення чинної системи оподаткування виробництва в Україні.

Завдання дослідження:

- визначити економічну сутність податків та їх роль у ринковій економіці;
- дослідити генезис розвитку оподаткування в Україні;
- з'ясувати проблеми оподаткування виробництва на сучасному етапі розвитку України;
- проаналізувати законодавчу базу з оподаткування виробничих структур;
- зробити моніторинг сучасного стану розвитку підприємництва і виробництва;
- дослідити вплив факторів на основні показники виробництва;

— оцінити іноземний досвід оподаткування виробництва та можливості його застосування в Україні;

— обґрунтувати шляхи вдосконалення чинної системи оподаткування виробництва в Україні..

Об'єктом дослідження є система оподаткування в Україні.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і прикладних положень щодо функціонування податків в Україні та визначення їхнього впливу на виробництво.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використані загальнонаукові та спеціальні методи і прийоми досліджень: теоретичного узагальнення; індукції, дедукції, аналізу та синтезу; історичний та логічний методи; метод системного підходу; графічний; економіко-математичного моделювання; групування, порівняння та розрахунково-аналітичні методи.

Інформаційною базою дослідження стали праці науковців з теорії та методології здійснення податкових розрахунків, їх облікового забезпечення і контролю, окремих аспектів здійснення податкових розрахунків та шляхів їх удосконалення. При підготовці роботи використовувались офіційні джерела, які забезпечили правове поле дослідження: Конституція України, Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, накази Державної фіскальної служби України та фінансова звітність досліджуваного підприємства тощо.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що уточнено сутність впливу оподаткування на виробництво; удосконалено концептуальну модель податкової системи та основні проведення податкової реформи, що забезпечує ефективність системи оподаткування.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що обґрунтовані у дослідженні теоретичні та методичні положення і практичні рекомендації надають змогу удосконалити чинну систему оподаткування для наближення її до європейських стандартів.

Структура й обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг основної частини — 96 сторінок друкованого тексту. Список використаних джерел складається із 68 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні засади оподаткування виробництва*» розглянуто сутність та теоретичні основи оподаткування виробництва. Простежено генезис розвитку оподаткування в Україні та сформульовано проблеми оподаткування виробництва на сучасному етапі розвитку України.

У другому розділі «*Дослідження діючого механізму оподаткування виробництва в Україні*» проаналізовано законодавчу базу з оподаткування виробничих структур. Здійснено моніторинг сучасного стану розвитку підприємництва і виробництва. З'ясовано вплив факторів на основні показники виробництва.

У третьому розділі «*Напрямки вдосконалення чинної системи оподаткування виробництва в Україні*» запропоновано напрямки вдосконалення чинної системи оподаткування виробництва в Україні. Досліджено іноземний досвід оподаткування виробництва та можливості його застосування в Україні. Обґрунтовано модель податкової системи та напрямки проведення податкової реформи.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволяє зробити наступні висновки.

1. Визначено економічну сутність податків та їх роль у ринковій економіці. Податкова система в кожній країні є однією з найважливіших основ економічної політики. Вона забезпечує фінансову базу держави та виступає головним знаряддям реалізації її економічної доктрини. Податок — один з найважливіших елементів економіки держави, що слугує джерелом доходу державного бюджету і регулює не тільки економічні, правові, а й соціальні, демографічні та інші процеси. Функція податку — це прояв його сутності в дії, спосіб вираження його властивостей. Існують різноманітні погляди з приводу кількості та якісного змісту функцій податків. В цілому ж, вся податкова система виконує ряд найважливіших функцій: фіскальна, регулююча, соціальна та контрольна. Від величини податкових надходжень залежить, чи зможе держава виконати покладені на неї функції.

2. Досліджено генезис розвитку оподаткування в Україні. Податки, як основне джерело утворення державних фінансів через вилучення у вигляді обов'язкових платежів частини суспільного продукту, відомі з незапам'ятних часів. України почалося на рубежі дев'яностих років ХХ століття, оскільки в цей період почався реальний перехід від адміністративно-директивної системи управління господарством до формування системи економічних відносин. Підсумовуючи багатовіковий досвід розвитку і становлення системи оподаткування можна зробити узагальнення, що історичний розвиток суспільства зумовлює розвиток систем оподаткування як невід'ємного і обов'язкового атрибута держави, завдяки якому вона виконує свої функції. Історична ретроспектива виявила основні тенденції, особливості та протиріччя, які необхідно враховувати при реформуванні системи оподаткування в подальшому і на перспективу. Своєчасне вирішення вищезгаданих питань набуває особливої актуальності, оскільки є основою вдосконалення та модернізації сучасної системи оподаткування суб'єктів господарювання в Україні.

3. З'ясовано проблеми оподаткування виробництва на сучасному етапі розвитку України. Однією з перших проблем податкової системи є те, що діюча податкова система вже не відповідає сучасним викликам. Науковці упевнені, що в епоху цифрових технологій традиційна податкова система не працює адекватно і треба шукати інші рішення. Другою найважливішою проблемою стає розвиток цифрових технологій. Це змінить як бізнес-моделі підприємств, так і податкову систему. Серед найважливіших проблем сучасного економічного розвитку України особливе місце займає проблема підвищення ефективності використання державних ресурсів, а разом з тим — і підвищення суспільного добробуту. Тому побудова чіткої системи оподаткування — це одна з головних умов ефективного функціонування економіки і

фінансів, оскільки через податки здійснюється тісний зв'язок між державою і суб'єктами господарювання щодо формування, розподілу і використання доходів.

4. Проаналізовано законодавчу базу з оподаткування виробничих структур. До основних нормативних документів, що регламентують оподаткування виробничих структур, відносять наступні: Конституція України, Митний та Податковий кодекси країни, Закони України, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, міжнародні договори, постанови й розпорядження Кабінету Міністрів України, накази міністерства фінансів України тощо. Податковий кодекс України регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб при здійсненні податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

5. У роботі був проведений моніторинг сучасного стану розвитку підприємництва і виробництва, який показав, що у структурі українських підприємств за розміром у 2018 році частка малих підприємств становила 95,5% від загальної кількості. Частка середніх та великих підприємств становила 4,4% та 0,1% відповідно. За видами економічної діяльності у структурі малих і середніх підприємств найбільша їх частка (50,2%) займалась оптовою і роздрібною торгівлею та ремонтом автотранспортних засобів, 15,0% — будівництвом, 12,4% — промисловим виробництвом, 1,1% — сільським господарством, 2,2% — науковою та науково-технічною діяльністю, 2,1% — транспортом, складським господарством, 2,4% — виробництвом у соціальній сфері, 14,3% — наданням інших послуг.

6. Досліджено вплив факторів на основні показники виробництва. Розрахувавши рівень податкового навантаження в Україні протягом 2014–2018 рр., можна побачити, що спостерігається тенденція до зниження рівня податкового навантаження протягом у 2018 році. Це свідчить про поступове зниження загальних витрат суб'єктів господарювання, а також така тенденція стимулює виходу економіки з тіньового сектору. Дану тенденцію підтверджує рейтинг «Paying Taxes 2018», де Україна посіла 43 місце, тобто піднялась на 41 сходинку у порівнянні в 2017 роком. Проведений аналіз ПП «МИР ЛЕО» показав, що підприємство є прибутковим, проте прослідковується нульовий показник податку на прибуток, що є негативним явищем. Щодо динаміки податку на прибуток, то протягом аналізованого періоду спостерігається нульове значення його обсягів на ПП «МИР ЛЕО». Тому для оцінки впливу податків на функціонування підприємства було використано показники зобов'язань з податків і зборів, витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток, витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість та витрати на оплату зобов'язань з інших податків і зборів. У ході проведеного дослідження було виявлено сильний взаємозв'язок між податковим навантаженням та фінансовим станом підприємства. Вплив податкового навантаження на діяльність підприємства обернений, що означає погіршення фінансового стану підприємства зі збільшенням рівня оподаткування. Тож об'єктивним постає питання оптимізації податкового навантаження підприємства.

7. Оцінено іноземний досвід оподаткування виробництва та можливості його застосування в Україні. Побудова у нашій державі ефективної податкової системи потребує вивчення зарубіжного досвіду організації оподаткування виробництва для пошуку найраціональніших ідей, методів його здійснення та виявлення перспектив їх застосування у вітчизняній податковій практиці. Податкові системи різних країн світу формувалися під впливом різних економічних, політичних і соціальних умов. Доходи, отримані від збору податків, забезпечують основне поповнення урядових бюджетів і грають істотну роль в економіці розвинених країн.

8. Обґрунтовано шляхи вдосконалення чинної системи оподаткування виробництва в Україні. Переваги запровадження податку на виведений капітал для України є більшими, ніж недоліки: нова модель оподаткування суттєво спрощує адміністрування та радикально зменшує дискрецію, водночас перекриваючи основні наявні канали великомасштабної податкової оптимізації. Впровадження цієї моделі створить стратегічну перевагу України перед іншими країнами, що необхідно для перемоги у конкурентній боротьбі за капітал і підприємців на міжнародній арені. Але головним є те, що ПнВК надає країні можливість переходу на таку модель прямого оподаткування підприємств, яка консолідує ресурси за для майбутнього переоснащення та оновлення основних засобів та на системній основі формує перспективу відновлення української економіки.

АНОТАЦІЯ

Калюжна К. С., «Податки та їхній вплив на виробництво», кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою професійного спрямування «Державні та муніципальні фінанси»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є система оподаткування в Україні.

У роботі розглядаються генезис розвитку оподаткування в Україні, сутність податків та їх роль у ринковій економіці. Виявлено проблеми оподаткування виробництва на сучасному етапі розвитку України і обґрунтовано шляхи вдосконалення чинної системи оподаткування виробництва в Україні. Надано характеристику моделі прямого оподаткування підприємств.

Ключові слова: податки, система оподаткування, оподаткування виробництва, підприємництво, пряме оподаткування, ринкова економіка, генезис, податкова реформа.

ANNOTATION

Kaliuzhna K. S., «Taxes and their impact on production», qualifying work for obtaining an educational master's degree in a specialty 072 «Finance, Banking and Insurance» for the master's degree program professional orientation «Financial and insurance management»,
Odessa National University of Economics
Odessa, 2019

Master's qualification work consists of three sections. The object of research is the taxation system in Ukraine.

The paper examines the genesis of tax development in Ukraine, the nature of taxes and their role in a market economy. The problems of production taxation at the present stage of development of Ukraine have been identified and the ways of improving the current system of production taxation in Ukraine have been substantiated. The characteristic of the model of direct taxation of enterprises is given.

Keywords: taxes, taxation system, production taxation, entrepreneurship, direct taxation, market economy, genesis, tax reform.